

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Multa esse, quæ religiosos ad vitam spiritualem inuitent. Cap. j.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

PARS PRIMA

Huius Libri, de Miseriis sæculi.

Nihil est in vniuersa creaturarum multitudine, siue cælestia, siue terrestria spectemus, siue etiam inferiora ergastula purgandorum, aut perpetuos cruciatus damnatorum inspiciamus, quod non nos ad Deo per vitam spiritualem seruendum inuitet. Hanc enim spiritualem vitam æterna malorum pœna sua interminabili duritate suadent, vt ab illis liberemur: hanc voraces purgatorij ignes imperfectis, ac tepidis preparati deposcunt, ne eorum acerbitate teneamur: hanc terrestria docent, dum nobis, vt Deo fideliter seruiamus, obsecundant: hanc demum cælestia proponunt, dum se præmia fore spiritualis vitæ promittunt. Breuiter, omnia siue prospera, siue aduersa, siue magna, siue parua, voces sunt, quæ auribus nostris rerum labentium vanitatem, & rerum cælestium, ac spiritualium dignitatem inclamant. Quia ergo scribere incitamenta ad vitam spiritualem capessendam aggredimur, latissimam disputationem eorum quæ nos ad propositum finem incitarent, instituere possemus: sed ne extra religiosum statum, quem ad perfectionem excitare nitentur, diuagetur oratio, omnibus alijs prætermisissis ea solum quæ propria sunt huius professionis incitamenta tractabimus. Quæ omnia ad commemorationem malorum sæculi, quorum nos immunes per vitam religiosam fecimus, ac bonorum, quæ in ipsa vita religiosa reperimus, possunt facili negotio reuocari. Hæc ergo tantum incitamenta spiritualis vitæ à sæculi miseriis incipiendo proponamus. Ista autem Prophetæ Ezechiel sequentibus verbis enumerat. Hæc dicit Dominus Deus Ierusalem: Radix tua, & generatio tua de terra Chanaan: pater tuus Amorrhæus, & mater tua Cethæa. Et quando natus es, in die ortus tui non est præcisus umbilicus tuus, & aqua non es lota in salutem, nec sale salita, nec inuoluta pannis. Non peperit super te oculus, vt faceret tibi vnum de his, misertus tui: sed proiecta es super faciem terre in abiectiōe animæ tuæ in die, qua nata es.]

Multi esse, quæ religiosos ad vitam spiritualem inuitant.

CAPVT I.

Multi sunt in religioso statu, quæ cultores vitæ religiosæ constringunt vt vitam spiritualem amplectantur, & summo conatu, ac vi, in fastigium perfectionis conscendant. Hoc ab illis efflagitat scopus, ac finis, quem Deus sibi in eorum admirabili vocatione constituit, qui post suæ gloriæ manifestationem, non fuit alius, nisi, vt hi ad religionem vocati, super vniuersas res creatas se animo efferant, sanctitatem, ac animi puritatem expectant, vitamque cælestem in terris, & angelicis spiritibus cognatam instituant. Quam si non sedulo diligenterque quaerant, & penitentia, ac virtutum fructus fecerint, non minus profecto erunt vituperabiles, quàm illi infideles agricolæ, qui cum tempus fructum appropinquasset, dominum vineæ contempserunt, seruos plagis ac verberibus cæciderunt, filiumque heredem vnicum interitu crudeli multarunt. Hoc idem faciunt religiosi, qui tempore fructuum, id est, tempore vitæ Deo consecratae, fructus virtutis ac sanctitatis non ferunt, dominum, prouentus exigentem, asperrantur, seruos

A domini, videlicet prælatos contristant, & Christum filium Dei à mentibus propriis exturbant, & inmaniter in semetipsis interimunt. Quæ enim maior excogitari potest Dei, eos vocantis contemptio, quàm ipsius assiduis vocibus non obtemperare, nec tot beneficiis, quæ singulis momentis accipiunt, ad virtutem capessendam emolliri. Et quæ grauior prælatis potest esse tristitia, quàm si videant suos labores in corrigendo, in docendo, in exhortando perfundari, & religiosam disciplinam à se impensè dilectam, conculcari? Et tandem quæ Christi ex propriis sedibus, scilicet ex religiosorum cordibus ignominiosior eiectio, quàm virtutis possessionem proterere, sine cuius pulchritudine Christus in mente religiosa non habitat: sed iratus, & quasi ignominia affectus abscedit?

B Hoc postulant media, atque præsidia, quibus ad vitam instruuntur spiritualem, atque perfectam, cuiusmodi sunt diuinorum frequentia sacramentorum, sanctorum librorum assidua lectio, iuris oratio, ac rerum cælestium intentissima meditatio, exempla, & monitiones fratrum, & cura sollicita prælatorum, quæ omnia inaniter recipit, qui eorum vtu in spiritu & virtute non proficit. Hæc sunt illa quinque talenta, quæ fideles serui à Deo prouido Patrefamilias ad negotiandum accipiunt, hæc negotiationi exponunt, vt alia quinque talenta lucrifaciant. Nam

C sacra

Matt. 21.
34.

Matt. 25.
20.

sacramentorum susceptione puritas, mentis lectione scientia, oratione robor ad spiritaliter viuendum, exemplis virtus, & sollicitudine prelatorum, omnis tentationis victoria conquiritur. Qui autem pretiosissimis illis talentis ditatus, hæc posteriora in animæ suæ lucro non ponit, detestabilior erit illo, qui vnico talento accepto, negligētia ductus, & pusillanimitate coactus, summam argenti sibi commissam abscondit in terra, & non auxit pecuniam domini sui. Iste enim, qui denotat hominem sæculaream, si modicum quid accepit, nimirum vnum talentum, vt obseruaret mandata, modicum etiam potuit lucrifacere, & si nõ lucratus est, nõ multum potuit substantiam domini sua otiositate minuere, ille verò, religiosus scilicet, qui multum accepit, & cui vltra talentum mandatorum, talentum etiam consiliorum si commissum est, magnam faciet diuitiarum spiritualium iacturam, quas Deus ad suæ gloriæ cumulum vellet acquirere, si piger in hoc quætuoso statu, ac negligens inueniatur. Multo potiori ratione seruus malus, & piger vocabitur, & omnibus bonis nudatus in tenebras mittetur exterioribus, siquidem non vilem pecuniam & contemptibilem: sed cælestes thesauros perdidit, & incomparabiles opes amisit.

Ad vitam etiam spirituale mouet ipse status religionis, status vtique sanctus, atque perfectus: hunc illi arripiunt, qui vitam angelicam, & Deo quam simillimam concupiscunt: illi proficuntur, qui aut iam perfecti sunt, aut ad perfectionem agili cursu, & celeriter passu contendunt. Status autē perfectionis quomodo vitam carnalem, vitiisque fœdatam admittit? Status cælestis, & angelicus, quid nisi vitam angelicam, & studia cælestia postulat? Is qui hunc nobilissimum viuendi modum admittit, in primis se cum versare in animo debet assidue (vt verbis cum Basilij moneamus) cum vltra humanæ naturæ fines processerit, vitæ se cuidam instituto à corpore se iunctæ tradidisse, angelorum conuersationem dum sibi imitandam proponit. Siquidem proprium hoc est angelicæ naturæ liberam esse à vinculis coniugij, neque ad aliam vllam contemplandam pulchritudinem animo distrahi, sed oculos in Dei os assidue intentos habere. Quam ob rem qui in angelicæ iam dignitatis ordinem transiit, is si humanis se postea prauis affectionibus contaminet. Pardi assimilis efficitur pelli, cuius setæ, neque ex toto albæ sunt, neque ex toto nigre, sed cum sint dissimilium colorum mixtione variegatæ, & interpunctæ, neque in albis numerantur, neque in nigris.

Tales profus sunt religiosi, qui in statu cælesti vitam terrenam, in instituto spiritali occupationes mundanas, & carnales non horrent, cum enim Deo dicata vitæ velint sæcularem adiungere, neque ex toto sunt religiosi, neque ex toto mundani, sed monstra quædam horrida duorum statuum valde diuersorum commixtione variata. His per Sophoniã comminatur Dominus, cum ait, Visitabo super principes, & super filios regis, & super omnes, qui induti sunt veste peregrina. Nõ enim ad fugiendam iram Domini sufficit, quòd quis princeps sit, & filius regis hoc est, quòd ad statum pertineat proprium filiorum Christi & eorum, qui super affectus, & passiones suas obtinent principatum, si vestem induant peregrinam, mores scilicet sæculares, & minime contentaneos religiose professioni.

Mouet similiter locus in quo religiosi habitant, à curis diuitiarum, honorum, & voluptatum sequestrati. Quid enim sunt monasteria, nisi præsidia munitissima (vt Laurentius Iustinianus ait) sanctorum

angelorum vallata custodiis, ignitarumque orationum roborata suffragiis? In his autem arcibus munitissimis, quæ nos vindique suis muris defendunt, à dæmonibus, solo clamore, & vocu procacitate vincit, solis inanibus minis prosterni, magna ignominia est. Est sanè monasterium, aut religiosa domus, paradysus voluptatis, in quo ponit Deus homines, quos in dilectissimos filios efformat. Est cælum quoddam empyreum, in quo gustat, & vident, quam suavis est Dominus. Equum verò est, vt in terrestri paradiso viuentes, primi parentis errato cautiore, & prudentiores effecti, à veteroso serpente non decipiantur, & cæli imaginem, scilicet cœnobium incolentes, à terrenarum affectionum facibus expediti, nihil mundanum sapiant, & solam virtutem, & propriæ mentis perfectionem inquirant. Eorum quisque internis auribus vocem Domini loquentis audiat, sibi que illud dictum existimet, quod in Exodo scriptum est, Solue calcementum de pedibus tuis: locus enim, in quo stas, terra sancta est. Hac verò visione compunctus, calcementa, quæ ex mortuorum animalium pellibus conficiuntur, hoc est, mortiferas occupationes, & inutiles affectiones dimittat, si vult à monasterio, aut à cella non vomit. Sapienter enim dixit Bernardus. Morticinum mortuarum affectionum, vel hominem mortuum à corde, locus sanctus, vel terra sancta nequaquam diu patitur. Cella terra sancta, & locus sanctus est, in qua dominus & seruus eius sæpe colloquuntur, sicut vir ad amicum suum, in qua crebro fidelis anima verbo Dei coniungitur, sponsa sponso sociatur, terrenis cœlestia, humanis diuina vniuntur. Quid enim infelicius, quàm in loco sancto, non sancte, sed profane, & tepide viuere? in conclau Christi amici charissimi, non cum eo, sed cum mundo miscere colloquia: in cubili sponso, non sponso vni, sed hostibus sponso inuerecundè prosterni, & peccatis ac imperfectionibus sociari?

Vitam quoque perfectam & spiritualementem non solum generant, sed fouent ac nutriunt sanctæ occupationes locum solæ in cœnobis inuenientes, quæ non sunt honorum ambitio, voluptatum cura, diuitiarum comparatio, sed studium virtutum omnium, & cultus Dei, sordes affectionum detergēs, mentem purificans. Qui verò inter tot adiuueta proficendi non proficit, & vitam spiritualementem non arripit: similis erit illi, qui inter cibos delicatos fame cruciatur, inter calices vini pretiosi siti conficiunt, inter sapientes, quos semper audit, perstat ignarus, & inter diuites, qui ei suas opes donant, manet pauper, atque mendicus. Huic optimè conuenit illud Salomonis. Abscondit piger manum suam sub ascella, neque ad os suum applicat eam. Habet enim in sua potestate innumeras occasiones virtutis, quibus tamen, neque à vitiis fugit, neque ab imperfectionibus liberatur, quia virtuti manum admouere non audeat. Quadrat etiam in illum, quod alio loco dicit idem Sapiens. Stultus complicat manus suas, & comedit carnes suas, dicens: Melior est pugillus cum requie, quàm plena vtraque manus cum labore, & afflictione animi. Sola namque causa mendicitatis suæ, & non perueniendi ad virtutis fastigium est, quòd non exerit manus, & tantis studiosis occupationibus, quales sunt in religiosa vita, ad sui spiritus instaurationem non vitur.

Similiter mouet ad spiritualementem vitam communis opinio ab vniuersis sæcularibus de vris religiosis concepta, putant enim, eos, qui se mundo exemerunt, homines esse sanctos, atque perfectos, vitæque genus profiteri valde alienum ab ingenio carnis, &

languinis:

Exod. 3.5.

Bern. epistola ad fratres de mta. Dei, nõ longe à principio.

Prov. 19. 24.

Eccles. 4. 6.

Basil. ser. 1. de institutionibus monach.

Sophonia 1.3.

Laurent. Iust. lib. de obedient. cap. 17.

sanguinis: nec decet hanc opinionem fallere, & per quamdam hypocritam totum orbem in errorem inducere. Siquidem hypocrita (vt auctor est Basilius) dicitur histrio, qui in theatro personam sustinet alienam, saepe heri, cum sit seruus, aut regis, cum sit priuatus.] Ita isti, qui vitam religiosam, quam praeferrunt, operatione non tenent, aliud intus sunt, & aliud exterius oculis inspicientium ostendunt; iure ergo cum simulatoribus, & hypocritis numerantur. Quibus sine dabo euenit illud Isaiae. Erubescetis super hortis, quos elegeratis, cum fueritis velut quercus defluentibus foliis.] Horti namque, quos eligunt, sunt (vt exponit idem Basilius) externae simulationes, quibus vitia saecularia, & aliena ab statu religioso obumbrare solent. Sed harum simulationum causa in die postremo erubescet, cum apparebunt in conspectu iudicis, sicut quercus detractis foliis. Ita enim arbor foliorum coma adornata, pulchra videtur, illa vero detracta decorem amittit, & deformis apparet. Ita hi mundum statu dumtaxat, & non moribus deferentes, depulsis simulationibus, quibus tamquam foliis mores distortos tegebant, apparebunt, quod sunt mundani, vitiis obnoxij, cupiditatibus rerum temporalium corrupti: eisque non honor sed dedecus & ignominia conueniet.

Et tandem ipse habitus, quo religiosi operiuntur, vitae perfectionem exposcit, qui cum sit a vestibus mundanorum distinctus, & ab amictu eorum segregatus, vitam etiam valde diuersam, ac mores alios designat. Ad quid enim veste à mundanis separantur, si illis vitae abiectio ac imperfectio iunguntur. Quidam religiosorum albis vestibus induuntur, vt internam animi puritatem foris designent. Alij nigris, vt mundi contemptum, vel (auctore Anselmo) vt sui despectionem denotent. Alij albis simul & nigris, vt internam sanctitatis, & exterioris mortificationis se esse cultores ostendant. Alij fuscis, siue pullis, vt simplicitatem, & humilitatem prae se ferant. Alij vtuntur veste communi, vt se propter amorem Dei (sicut Paulus) omnibus omnia factos esse profiteantur. Quid est hoc? Nisi quod vestes ipsae clamant, & religiosos mundana omnia deseruisse, & vitam, ac mores sanctorum fuisse complexos. Omnes vestes religiosae (quod Cassianus late profequitur) mysticum aliquid & spirituale significant. Pileus in similitudinem crucis efformatus, quo omnes clerici religiosi caput obtegimus, index est, nos sub Cruce Christi militare, & velut tanti ducis antesignanos, eius vexillum per vniuersum mundum deferre: Cucullus, quo monachi caput operiunt, innocentiae est, ac puritatis insigne. Omnes veste vtuntur ad talos vsque demissa, & cingulo renes constringimus, vt tum longanimitatem, atque constantiam, tum carnis mortificationem, & animum agilem & expeditum ad officia virtutis ostendamus.

Haec vana non sunt, vt haeretici, non solum insani, verum etiam ignari, atque stulti mentiuntur, sed fructuosa, & vtilia. Nam si in republica saeculari, reges, nobiles, & iudices aliqua externa gestant indicia, quibus ab aliis cognoscantur, & à reliquis discernantur, cur non gestant Ecclesiastici, & religiosi, qui, & perfectiorem statum habent, & vita à populo multo magis debent esse discreti? Si famuli, & pueri regis terreni induunt vestimenta decreta, quae nemini, qui non sit de aula regia, licet induere; cur famuli regis caelestis, quales sunt religiosi, vestes proprias & peculiarias non induant? Sed ne vana sint haec, oportet, vt vita religiosi teneant, quod vestimentum designat. Sicut enim rideretur priuatus, qui virgam censoriam iudicis, aut diadema regis gestaret, ita riden-

aus esset, & contemnendus, qui impurus, & superbus existens, vestimento humilitatis, & puritatis induitur. Cogitate ergo, fratres (inquit Augustinus) quam reprehensibile est, si sub tali habitu superbia lateat, vel luxuria. Summe igitur necessaria est in eremomontantibus, ipsa humilitas, quae designatur per vestem.] Et alio loco, Nos, qui videmur gerere in corporis nostri habitu figuram crucis, & nomen religionis habemus, nigram vestem humilitatis portamus; zonis etiam praecincti appaeremus: caueamus ne similes simus sepulchris dealbatis, quae foris pulchra, & dealbata apparent, sed intus plena sunt fetore, & ossibus mortuorum.] Habitus igitur ipse, quae gestamus, & omnia illa, quae breuiter perstrinximus, nos admonent, vt simus vitae spiritualis atque omnis virtutis cultores.

Inter ea quae religiosos mouent ad vitam spiritualem, magis momenti esse considerare mala saeculi, & bona religionis.

CAPVT II.

Æc omnia, quae diximus, magna sunt incitamenta virtutis, magna perfectionis, ac sanctitatis adiumenta, sed inter illa non infimum, imò praecipuum locum obtinet ad incitandum nos ea meditatio, qua consideramus, & serid expendimus ingentia mala saeculi à quibus per vitam sumus religiosam liberati, & innumerabilia bona, ad quae religiosè viuendo sumus euecti.

Hæc sanè notio ex mètibz nostris hunc fructum reportabit, vt pudeat nos à tantis malis sine fructu euasisse, & tam ingentia bona sine vilitate cõparasse. Hæc inspectio illud in nobis faciet, vt vitã tantã amplitudine dignam exoptemus, & pro ea assequenda fortiter, & constanter laboremus. Quantum hæc consideratio valeat, facile hoc exemplo cognoscitur.

Fingamus animo puellam cuiusdam perduellis in sterquilinio iacentem, quae, & nuda sit, & omnis cibi, ac potus indiga, cuius opus sit cum muscis, & culicibus ludere, & se in puluere, atque stercore volutare: insuper, quae posita sit in periculo, vt à iumentis trahuntibus conculetur, & à bestiis deuoretur, & occidatur. Cogitemus quoque transire regem, qui videt puellam miserabiliter iactatam, & ex famulis proditoris filiam esse cognoscens, misericordia motus, eã leuari iubeat, & in aulam regiam deferri, vbi velut Regina nutriatur, & inter delicias, & voluptates educetur. Addamus etiam, quod rex puellam illã miserabilem regalibus cibis sustentet, vestibus pulcherrimis induat, & gemmis pretiosis exornet, ac tandem cum ad nubiles annos peruenerit, praecipiat vocari Reginam, atque eam ducat vxorem. Certè istam feminam nihil ampliùs in amorem regis accenderet, quam suã pristinã miseriam animo voluere, & praesentem gloriam, ac splendore meditari. Videns enim se ex sterquilinio in aulã regiam introductã, ex filia hostis, reginã, & ex miserrima muliere, coniugẽ magni regis effectam: quidni eum diligat, illi impensè obsequi, & placere cupiat, cuius amore, & beneficio tantam ignominiam, & calamitatem euasit, & tantã honoris, ac prosperitatis gloriã accepit? Et ipsã vniuersis animabus religiosis contigisse, & hoc maximũ beneficium à Domino percepiisse, ad eũ euidẽs est, vt planè insipies sit, & oculis captus, qui istud donũ non videat, nec tantam religiosorum felicitatẽ agnoscat. Vidi ego, Domine, saepe hoc praestitissimum do-

Basilius de laud. uirum.

Isaia 1. 30.

Basilius in Isaia. 1.

Anselm. de similitud. c. 92.

1. Cor. 9. 22.

Cassianus li. 1. de institutis.

Aug. ser. 27. ad fratres.

Idem ser. 28. ad fratres.

Matt. 23. 27.

Simile.